

Eline van Dam
(1974, Rotterdam)

Studeerde van 1991 tot 1995 aan de Koninklijke Academie in woonplaats Den Haag. Onder de naam 'Zeloot' werkzaam als illustrator en grafisch vormgever, werkte voor onder andere de tijdschriften *Holland Herald Tribune*, *Pitch*, *Items*, *Zone 5300*, *Voxer*, *Beautiful/Decay*, en evenementen als *Transmediale Berlin*, *Jonge Honden*, *Witte de With's 'Satellite of Love'* en *IFFR*. Voornaamste specialisatie: het ontwerpen en zeefdrukken van posters voor nationale en internationale festivals, podia, concerten, films en exposities waaronder *All Tomorrow's Parties (UK)*, *Tegen Tonen (Paradiso Amsterdam)*, *Witte de With / IFFR*, *WORM*, *Uit de Maat (Rotterdam)*, en de festivals *Noisescape*, *Crossing Border*, *Ground One* en *Vrijhaven* in Den Haag. Vaste vormgever voor *De Garage*. CD/LP covers voor vele (inter)nationale onafhankelijke labels en artiesten. Betrokken bij diverse posterexposities in de vs, en gepubliceerde posters in diverse buitenlandse tijdschriften.

Concertposter voor Ariel Pink en Harry Merry in Vrijhaven, Den Haag, 2006
Zeefdruk

het atelier van eline van dam is in een voormalige huishoudschool. het monumentale pand in den haag deed twee jaar geleden nog dienst als politiebureau. deze voorgeschiedenis, waarin orde, regels en handhaving een centrale rol speelden, staat in schril contrast met de huidige functie als creatieve broedplaats. behalve dat ze er haar werkruimte inrichtte, organiseert eline, a.k.a. zeloot samen met een pandgenoot concert- en filmavonden in de kelder. voor deze 'helobaard' bijeenkomsten die wekelijks, soms tweewekelijks plaatsvinden, maakt ze flyers en affiches die ze zelfdrukt in haar atelier, op een zelf geknutselde zelfdrukinstallatie.

ZELOOT

Interview:
Pao Lien Djie
& Dennis Koot
Tekst:
Pao Lien Djie

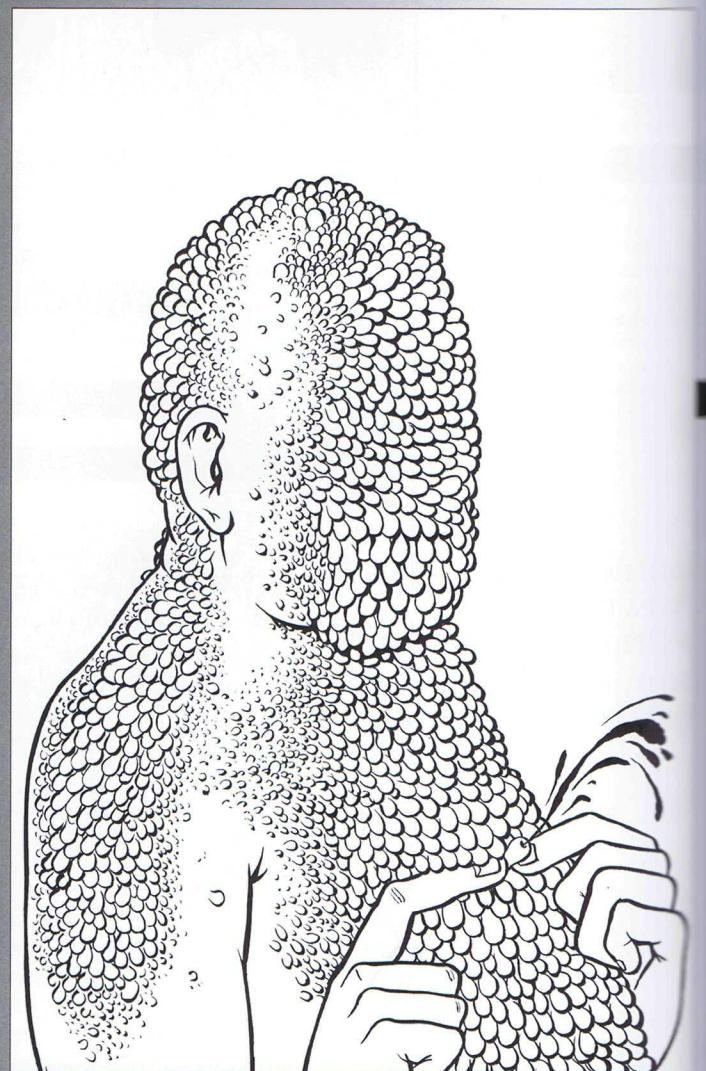
Ze affiches en flyers zijn veelal hallucinerend felgekleurd, en vaak voorzien van gekmakende typografie die door het beeld slingert. Eline bedient zich van de bizarre beeldtaal uit de noisemuziek scene; koppen vol monden of ogen, een hoofd geheel bedekt met puisten, een man in een stoel die als een druipsculptuur in elkaar zakt, een schattig eekhoortje dat overgeeft, tongen zo lang als slangen. Door de overdaad aan seks en geweld verkeren veel mensen in de veronderstelling dat er een depressieve man achter Zeloot schuil gaat, in plaats van de goedlachse, frêle roodharige vrouw die ze is. De voorstellingen intrigeren door de ingenieuze composities en het knappe lijnenspel, ondanks hun onaangename onderwerpen. Ze doen vermoeden dat Zeloot haar kunstgeschiedenis kent. Inderdaad volgde Eline van Dam (32) een beeldende opleiding. Maar al een half jaar nadat ze op haar 21e haar studie autonoom aan de Koninklijke Academie in Den Haag met succes afronde besloot ze met schilderen te stoppen. "Ik zag het niet zitten om in mijn atelier te zitten werken, omringd door mijn eigen schilderijen. Ik kreeg het benauwd van het schilderen, het luistert allemaal heel nauw. Veel nauwer dan bij tekenen, wat ook veel goedkoper is; een extra reden om daarmee te beginnen. Mijn schilderijen - ik schilderde heel realistisch, Lucian Freud-achtig -

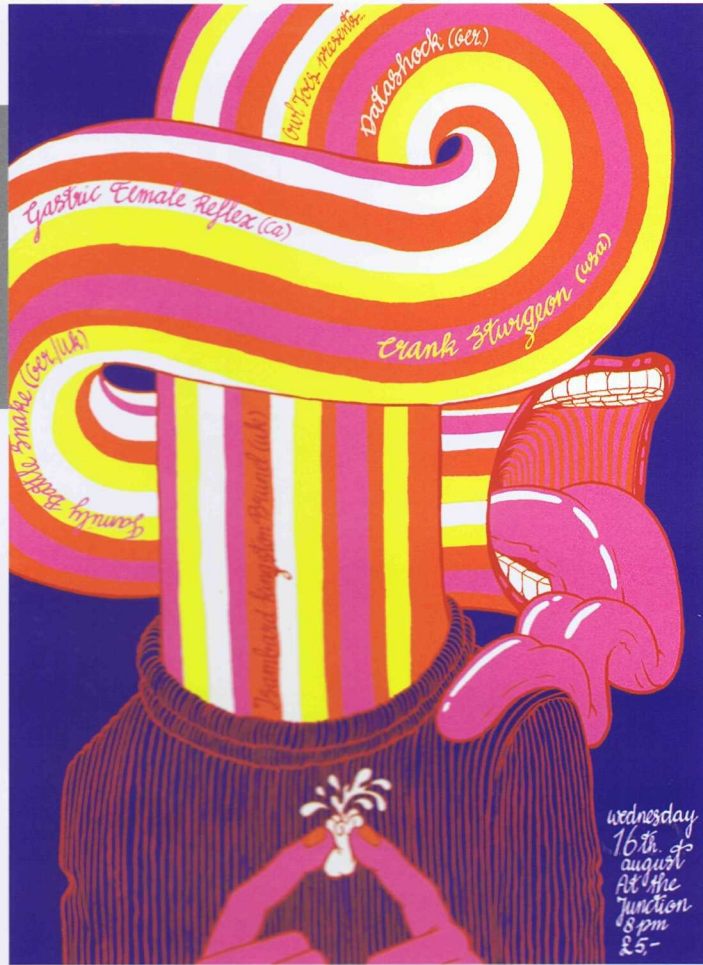
heb ik aan de straat gezet. Ze waren zo weg." Undergroundstrips van Robert Crumb en Chris Ware vormden ook een belangrijke stimulans om te gaan tekenen. "Maar ik concludeerde dat je voor een goede strip ook een goed verhaal moet hebben en ik moest uiteindelijk onderkennen dat ik geen verteltalent bezit." Al op de kleuterschool wist ze dat ze naar de kunstacademie wilde of boer zou worden. Daarom trok ze nadat ze met schilderen was gestopt naar Zuid Europa om daar op boerderijen te werken. "Ik was toen 21 en had het gevoel nog niets te weten en nog niets meege maakt te hebben. Maar na verloop van tijd kwam toch de behoefte op om iets te reproduceren van wat ik ervoer. Ik was altijd passant, toeschouwer." Na anderhalf jaar ging ze terug naar Den Haag en zette daar de Food & Dance Company op: een plek waar iedere vrijdag voor twee gulden driegangen menu werd geserveerd. "Het waren avonden met een thematische opzet en ik veranderde elke week het interieur en maakte flyers voor de diners. Op zondag was het Social Breakfast met veel cake en taart en op woensdag was er pizza." Zo gaf ze vorm aan haar idealen. Ze leerde er dat met delen en het doorgeven van enthousiasme meer te bereiken viel dan met hard schreeuwen. Dit inzicht spreekt nog steeds uit haar manier van werken.

boven:
Little Memo Girls
2003
"Ik probeerde iedere
maand een ander
archetype neer te zetten"

Vrije tekeningen
voor een boekje dat bij
de expositie 'Maximum
Warriors' in de No Space
Gallery in Seattle in de
Verenigde Staten
verscheen, 2006

met de klok mee:
 Concertposter
 voor Sister Iodine,
 Den Haag Ruist in
 De Garage, Den Haag

Poster
 voor concert in
 The Junction, Brighton,
 Verenigd Koninkrijk, 2006

Flyer
 Eerste flyer voor Helbaard,
 de Player, Rotterdam, 2005

Poster
 voor muziekfestival
 No Escape, Den Haag 2005

"ik weet nooit wat eruit gaat komen. ik probeer mijn techniek niet in de weg te laten staan, want dat maakt het voor mezelf minder spannend. het is belangrijk dat het mag mislukken"

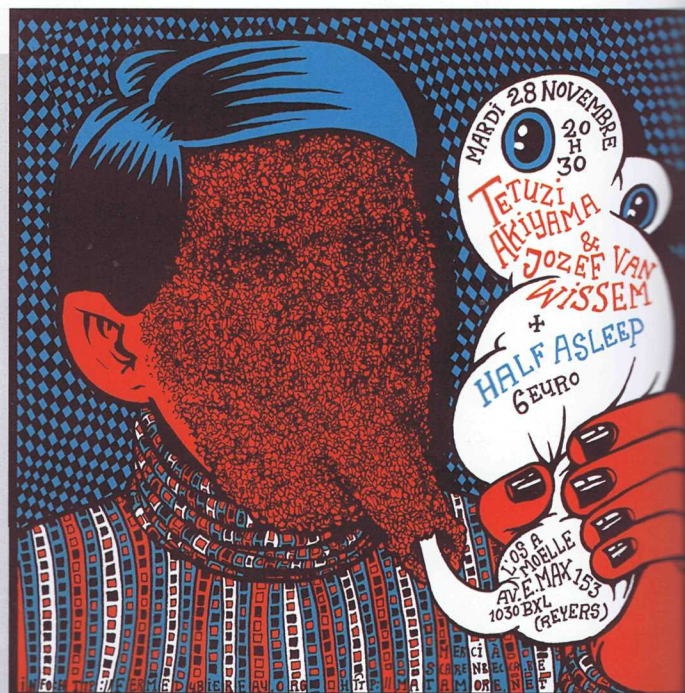
boven:
Cd cover
voor Mörkermänner ver-
schenen bij het noiselabel
Audiobots uit Antwerpen,
2005

Affiche
voor festival Crossing
Border, Den Haag, 2005
Zeedruk

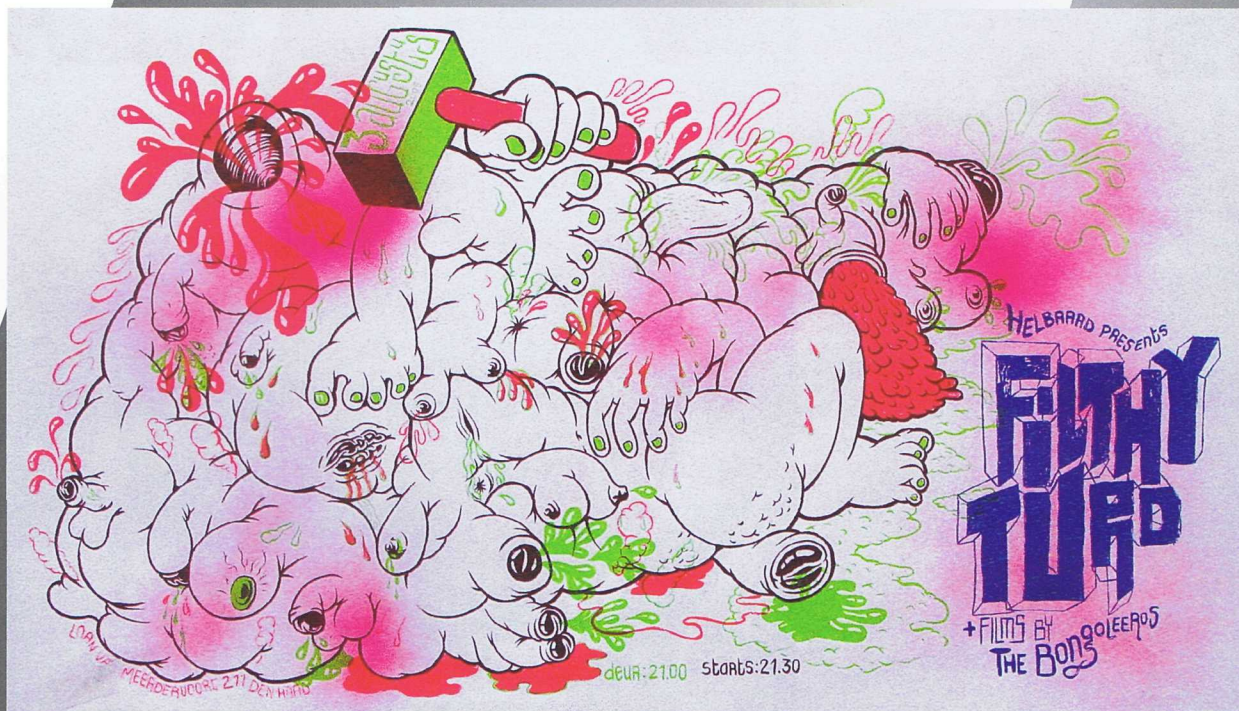
Cd en Lp cover
voor Flower-Corsano Daar
uitgekomen bij het Franse
label Textile Records, 2007

Affiche
voor Den Haag Ruist
in De Garage, 2006
Zeefdruk

“er zijn bijna geen plekken waar je mag plakken in den haag. dus eigenlijk slaat het nergens op dat ik posters maak”

Affiche voor Helbaard, 2007
Zeefdruk

Flyer voor concert bij L'OsA Moelle in Brussel, 2006

Affiche voor Helbaard, 2006
Half spraypaint, half zeefdruk

EIGEN ZAK Er is haar veel aan gelegen om de wereld ervan te doordringen hoe geweldig de muziek van haar voorkeur, een niet precies te duiden mengvorm van noise, freejazz en experimentele muziek, is. Vanuit deze drang om een groter publiek voor deze muziek te winnen maakte ze in 2003 met Peter Taylor een jaar lang Little Memo, een soort activiteiten-agenda met interessante optredens, films en tentoonstellingen. Ze betaalden de printkosten van de dubbelzijdig bedrukte A3 posters vaak uit eigen zak; kregen soms een beetje geld van de opgenomen podia. "Onze enige motivatie was enthousiasme, verder hadden we er geen belang bij." Het is in haar ogen een logische symbiose: "Ik vind het altijd raar dat je geïnteresseerd kan zijn in experimentele visuele kunst, maar niet in de vergelijkbare stromingen in de muziek." Zo verwondert het haar ook dat ze tijdens de ruim dertig Helbaardconcerten die ze organiseerde pas recentelijk voor het eerst een handjevol kunststudenten mocht verwelkomen.

Met Helbaard maakt ze deel uit van een internationale scene waarin een levendige ruilhandel is in zelfgeproduceerde posters en muziek-cdr's en do it yourself het adagium is. Voor de programmering van Helbaard werkt ze nauw samen met Worm in Rotterdam en met podia in Antwerpen, waar ze zo vaak komt dat ze er een licht Vlaamse tongval aan over hield. Ze refereert graag aan Fort Thunder, een oud pakhuis in Providence waar ontwerpers, muzikanten en kunstenaars als Brian Chippendale en Matt Brinkman eind vorig decennium legendarisch geworden concerten en evenementen organiseerden.

FYSIEKE REACTIE Haar werk moet functioneel zijn. Daarmee bedoelt Eline van Dam niet dat haar affiches goed leesbaar moeten zijn – dat vindt ze onbelangrijk. "Het is zo Nederlands dat het duidelijk moet zijn." Ze wil dat haar werk dienstbaar is aan de muziek, dat haar posters de muziekstijl zo goed mogelijk in beeld vatten. Om dit voor elkaar te krijgen luistert ze heel intensief naar opnames van de band waarvoor ze op dat moment iets moet maken. De fysieke reactie die de muziek bij haar oproept, probeert ze vervolgens in beeld om te zetten. "Ik weet nooit wat eruit gaat komen. Ik probeer mijn techniek niet in de weg te laten staan, want dat maakt het voor mezelf minder spannend. Het is belangrijk dat het mag mislukken. Daarom probeer ik telkens een andere stijl; het verbaast me hoe mensen vasthouden aan hun vaste stijl. Ik probeer schizofreen werk te maken om Zeloottmoetheid te voorkomen. Daarom signeer ik ook niet meer." Om er met een lach aan toe te voegen "kan ik ook nog eens met iets slechts komen. Ik wil graag dat mijn werk een fysieke reactie oproept. En dan gaat het me er niet om mensen te laten overgeven, maar ben ik uit op het effect van een nagel op een schoolbord." Toch ziet ze haar werk uitdrukkelijk niet als autonoom: "Liever zie ik mijn posters als ode aan de muziek dan als individuele kunstwerken." Zichzelf ziet ze dan ook als postermaker, zeefdrukker of grafisch vormgever, in ieder geval niet als kunstenaar. Fans die op gigposter.com op de hoogte kunnen blijven van haar nieuwste werk gaan er vaak van uit dat er drugs in het spel zijn bij het maken van de psychedelische affiches.

Bij de reacties op de site staan commentaren als "Do you find it difficult to switch between being on your meds and off them?" en "Think of the fun you could have had if you'd been working in 1968, hanging out with the Pink Floyd and doing all kinds of hallucinogenic substances (not that you're NOT doing them now)." Maar schijn bedriegt. "Ik kan nog geen biertje drinken als ik aan het werk ben, ik moet altijd sober zijn."

zeloot.nl
zeloot.livejournal.com
gigposters.com

KIESKEURIG Naast de opdrachten die ze zichzelf geeft voor Helbaard, maakt ze ook werk in opdracht van anderen. Affiches en flyers voor Den Haag Ruist, Worm en Witte de With in Rotterdam, voor Paradiso in Amsterdam, cd-hoesjes voor diverse bands. Van Dam is heel kieskeurig in de bands waarvoor ze zich inzet: "Ik zou nooit een poster of flyer maken voor muziek die ik slecht vind. Je moet de muziek representeren en visualiseren en dat kan ik alleen als ik er iets mee heb." Zonder veel pijn liet ze dan ook een schetsopdracht voor een nieuw cd-hoesje voor de Amerikaanse muzikant Beck vanwege tijdgebrek schieten.

Ze was tijdelijk aangesloten bij Artbox, een agent via wie ze bijvoorbeeld voor Heineken werkte. "Daarvoor word ik op mijn technische kennis benaderd en dan kan ik het makkelijk doen. Maar als ik er te veel van mezelf in moet stoppen, als ze een echte Zeloot willen, dan kan ik het niet." MTV, Nike en Coca-Cola klopten tevergeefs bij haar aan en een podium weigerde ze omdat dat het zijn logo groot op de posters wilde. "Het enige wat me interesseert is om werk te maken wat in de juiste context zit. Boekcovers zou ik interessant vinden, of filmposters en posters voor festivals als Crossing Border. Ik vind het niet belangrijk om bekend te zijn. Vorig jaar kreeg ik veel belangstelling en op een gegeven moment merkte ik dat ik er helemaal niet blij van werd. Het was leuk om erkenning te krijgen, maar de erkenning kwam uit een hoek waaruit ik hem niet krijgen wil." Toch gaat de ontwerpster heel pragmatisch om met commerciële opdrachtgevers: "Het Heinekengeld heb ik geïnvesteerd in Helbaard en in de zeefdrukkerij en zo verantwoord ik het voor mezelf." En recentelijk werkte ze nog aan een campagne voor Bavaria. Ze stopte met Artbox omdat ze niet met autoriteit om kon gaan. "Er werd te nauwkeurig omschreven hoe de opdrachtgever het wilde hebben. Dat de klant altijd op eerste plaats kwam stoorde me. Nu ik direct contact heb met de klant blijkt er veel meer mogelijk."

EXPERIMENTEEL Nog altijd hecht Eline opmerkelijk weinig aan haar eigen werk. Aan archiveren doet ze nauwelijks. "Het proces vind ik belangrijker dan de uitkomst. Als ik iets gemaakt heb ben ik er na een paar dagen op uitgekeken. Ik zie dan alleen nog de dingen die niet goed zijn gegaan en ik ga me er aan irriteren als ik ze om me heen heb. De dingen die ik niet goed vind motiveren me om iets nieuws te maken." Slechts een van haar veertientallen affiches kan ze om zich heen verdragen. Verder worden haar kamermuren gesierd met werk van andere ontwerpers en kunstenaars dat ze ruilde of kreeg. Toen ze net begon was ze naar eigen zeggen heel perfectionistisch, nu werkt ze veel experimenteler en expressiever. Dat komt ook doordat ze in huis kan zeefdrukken. "Ik wil de techniek optimaal uitbuiten."

Ze merkt dat ze met haar nieuwste werken minder waardering oogst via gigposters dan ze gewend was. En leidt daaruit af dat ze op de goede weg is omdat ze zich niet kan vinden in de gemiddelde smaak van de gigposterbezoeker. Als podium voor haar posters is de straat haar het liefst. "Maar", zegt ze, "er zijn bijna geen plekken waar je mag plakken in Den Haag. Dus eigenlijk slaat het nergens op dat ik posters maak. Mijn oplages worden dan ook steeds kleiner." ^{fin}